



Indult BETSBÖL Szeredán II. April. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Edgyről, másról, a' mint lehetett.

Ma (midőn ezeket írom) Husvét másod napja: miben foglalatoskodik ma a' Publikum? Kiki magát ki-tsinosítván, Mise és Prédikátzio halgatni Templomba mégyen; azután asztalához ülven, minnekutánna magát torkig ette, itta, az innep tisztetségére, mulattságot keres magának. Hát, a' Publikum' és a' maga pennája' béresse, mit csinál, az Ujságíró. Ez, hogy mind a' maga kötelességének eleget tegyen, mind a' többtől elne maradjon, e t írja rövideden: A' Közelebb múlt Tsötörtökön, úgymint Nagy-Tsötörtökön, a' E. Monárkha Ferentz fő Hertzeggel, az egész F. Ts. és K. Udvari fő-rendtől kísértetvén, az Udvari templomban megjelenének, a' hól a' Pápa' Nunciussa által tartá-



tott Iasák *Mise* után minuyájan az *Ur Szent Va-*
tsorájával élvén, az az után következett *Prédiká-*
zion, és más *Templomi Tzerémoniák*on is jelen va-
 lának. A' meglett *Isteni tiszteletek* után (a' bé-
 vett szokás szerént) 12 öregebb *Bétsi Köldufok-*
 nak megmosá a' legalázatosabb *Monárkha lábaikat;*
 kik név szerént ezek valának: *Frotzler János*, 96
 esztendő; *Péjer Márton*, 89 esztendő; *Kuszekker*
Fülep, 86; *Sellenbek Simon*, 86; *Szter József*,
 85; *Bodisáll Antal*, 82; *Kemerer Tamás*, 80;
Rájk Antal, 80; *Kekhel Miklós*, 78; *Srimf An-*
drás, 78; *Leonhárd Hertzog*, 76; *Strängel Jó-*
sef, 76. — Ezek, a' szokás szerént, új köntösbe
 öltöztetének, és a' szokott ajándékot elvevék a'
Monárkhatól. — *Nagy Pénteken* 9 órakor a' *F.*
Monárkha Ferentz fő *Hertzeggel* és az egész *Ud-*
vari fő-rendel talpig gyász ruhákban öltözve me-
 gint az *Udvari Templomban* a' *Prédikátzion* és a'
Kristus szenedése más *Tzerémoniáin* jelen valának.
Szombaton és *Husvét* első s második napjain nem
 kulomben az egész *R. Ts.* és *Királyi Udvar* az
Isteni tiszteletben vala foglalatatos. — Az *Augustána*
Valláson lévők *Templomában* *Nagy Pénteken* a'
Kristus Kínzenvedésének emlékezete olly szép ör-
 vendetes *músika-zengések* között-tartaték, hogy az
 oda gyűlt mindenféle *vallásuak* fokaságának bé-fo-
 gadására három *akkora Templom* sem let volna
 elég; a' honnan, többnyire kün maradtunk. A'
Politzáj Katonák az egész *utszát*, és a' *Templom'*
 s *kerítése* küszöbeit *fegyveresen* őrzették, és ab-
 ban az *Utszában* edgy *Kotsinakis* ezen *alkalmatos-*
 sággal megállani nem vala szabad.

F. Királyi Rendelés.

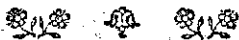
Mi II. József's t. Hogy mind a' Parasztságának a' földes Uraságok eránt, a' közönséges jó és nyugodalom' elérésére, és fenn tartására megkívántató szükséges függés és engedelmesség ennekutánnak is fen-tartásék és mególtalmaztasék; mind pedig a' Földes Uraságok az ezekkel való vizfszaéléseket eltávoztathasák; mind a' két résznek koteleségei következendők. 1) Minden Jobbágyok, nem csak a' F. Királyi parantsolatoknak, és a' Kormányozó székek rendelkezésének; hanem a' földes Uraságok' és azok Tifztyeinek parantsolatának is tartoznak engedelmeskedni. 2) Ha mingyárt a' Földes Urak parantsolatjai helytelennek láttatvának is a' Jobbágyok előtt, és ha azokkal magokat megsértetni gondolnák is; mindazáltal a' magok bírái nem lehetnek, hanem ilyenkor a' magok nehézségeket törvényesen adják bé, azonban pedig azt, a' mit nekik Urok, vagy azoknak Tifztyei parantsoltak, annál hibebben véghez vigyék, mennél bizonyosabb az, hogy ha az ő nehézségek helyyes, a' Földes Uraságok, és ezeknek tifztyeik illendő vizfsza potolással tartoznak. 3) Minden Jobbágy, a' ki eszferént nem akar engedelmeskedni büntetésre méltó, és ezen büntetés meg-határozása a' Földes Uraságnak által-engedtetik, hanemha bizonyos történetekben magától a' Monarkhától, vagy az Ország Kormányozó székétől a' büntetés kiván rendelve; mert már akkor a' Földes Úr azért a' vétkéért más büntetést nem rendelhet. 4) Azokat, a' kik zenebotnát indítvának, vagy a' népet a' Földes Urak ellen engedetlenségre ösztönöznék, és azokat, a' kik engedetlenség lévén erőszakot tselekednének, a' közönsé-



zönséges békeséget megzavarnák, a' Földes Urak, vagy azoknak Tisztjeik ellen kezeket felemelnék, legottan fogságba téteessenek, és őket az ő vétkiknek írásban tett tudósításával edgyütt a' közelebb lévő halálos Törvényszéknek, a' halálos ítéletre legottan által adni elne mulassák. 5) Minekelötte a' Földes Uraságok, vagy az ő Tiszt-vifelői, a' büntetést ki szabnak, a' Földes Uraság Széke előtt a' bírónak, vagy két ártatlan életű és az ilyen dolgban nem részszomszédnak jelenlétekben kell fojni a' bünös' dolgának, és ha valamit maga mentességére elő hozhat, azt meg kell halgdtni. Ha ekkor a' Földes Uraság vagy az ő Tisztjei látják, hogy a' bünös a' maga vétkes tselekedetét, vagy a' maga köteletségében való el nem járását elegendőképpen meg nem igazíthatta, vagy ha tagadnais, de azomban vagy maga a' dolog által, vagy más ártatlan életű emberek bizonyosságai által meggyőzöttetnék: úgy a' Földes Uraság az ő vétkéhez illő büntetést rendelhet és szabhat. 6) Matól fogva pedig tartozik minden Földes Uraság, az ilyen dolgokra nézve, edgy tulajdon ítélet tévő helyet, és edgy büntetések' jegyző könyvét, Protokollumot, fel-állítani és tartani az Uraság székjei Kantzelláriájánál. Azokban a' Helységekben pedig, a' mellyeket sok Földes Urak bírnak, minthogy itt edgy magánosKantzelláriát nem lehet tartani, edgy embert kell a' Földes Uraknak köz akaratul választani, a' ki az ilyen büntetések jegyző könyvére vigyázzon. Ebbe a' jegyző könyvbe, a' bünös ítélet tételén ott lévő Bíró vagy Szomszéd' jelentében, a' Jobbágy vétkét mindenkor és mindjárt bé kell írni, még pedig azt-is mind fel kell jegyezni, ha a' bünös maga valotta é még a' ma-

ga vétkét, vagy a' dolog, vagy más Tanúbizony-
sigok által győztetet-é meg; a' büntetést is a'
neg-tselekedett bűn' napjával edgyütt belé kell
enni, a' Protokollumot a' jelenlévők előtt el kell
olvasni, és az ítéletre elő hívott Szomszédokkal
alá kell írni. 7) Ha a' ki szabott büntetés a'
Jobbágnak nem helyesnek, vagy nagyak tetfze-
nek, és arra nézve panaszt akarna indítani: szabad
lesz néki, az ítélet tévő széktől, és a' már neve-
zett Protokollumból, az ő meg ítéltetése' másár, a'
Földes Uraságtól ki kérni, a' mellyet őnéki min-
den halasztás és pénz nélkül kiis kell adni; de
azomban a' Földes Uraság a' büntetést mindjárt vég-
hez viheti. 8) A' Földes Uraságnak, vagy az ő
tőlle rendelt Tifztnak megengedetett büntetések ezek
lesznek. 1. Az illő, és nem egéjségtelen áristom,
mindenkor kenyeren és vízen. 2. Valami bünté-
tésből való dolgoztatás. 3. Az áristomnak és a'
dolgoztatásnak a' lábra vetett békóval való meg-ne-
hezítése. 4. A' Házából és a' Házától való el-
küldés. — Ezekben a' büntetésekben, az öregségre,
vagy ifjúságra, és közönségesen a' test alkotmányá-
ra tekinteni kell; a' gyalázatos és igen kemény
büntetések csak az olyanoknak valók lesznek, a'
kiknél az előbbi lágyabb büntetéseknek semmi sike-
rek nem vólt: e' végre a' már említett protokol-
lumban, ilyenkor, a' már edgyfzer próbált bün-
tetéseket is rövideden fel kell jegyezni. Edgy-
fzersmind itt az is világósan parantsoltatik, hogy
az áristom és dolgoztatás, a' szorgos mezői munka'
idéjéről azoknak végben lett vitele után való idő-
re halasztásék.

(A' többit máskor.)



A' Háborúról.

Igen hofzfazon nem írhatunk; mert e' most olyan közönséges História, mellyről majd minden főkülföldi módon vélekedik, és a' szemmel látott környüállásokat sem mindenek akarják hinni: annál is inkább, mivel a' minap említett Frantzia Kurir' sebessen hozott-levelére, mellyben a' F. Tsázar a' Töröknek, a' Muszka Udvar ellen, óltalmazására kéretik vala, azt felelte ő Felsége, hogy nem reméllené, hogy ezen szikrátskák hadi tüzet gyújtának; de ha arra menneis a' dolog, ő Felsége Neutralista (az az edgy részre sem hajló) fogna lenni.

A' Molduai letézetett Fejedelem *Maurokordátó*; kinek elfzokéséről már emlékezetett tettünk vala, Orosz országba szerentséfen megérkezett, és elfzökése után edgy Leveletis találtanak az asztalán, mellyben a' vala irva, hogy az ő hátra maradtott jószágaira olly gondot viseljenek, hogy ha ma, vagy hólnap a' Muszka Táborral megfogha Moldnában jelenni, számot adhassanak róla. — Midőn 1770-dikben Moldvát a' Muszka megvette, ezen szökevény Fejedelem, *Maurokordátó* az akkori ottan lévő Fejedelemnek Sekretáriusfa vala, ki a' maga Urával edgyütt elfogattatván, Pétervárába vitétek rabságba. Ott tanult vala-meg Olaszúl és Frantziáúl, az hól a' maga nyelvtanító Mesterének Leányával közelebb való barátságban esvén, a' Muszka Udvarnak (ki néki edgy Udvari Dámát szánt vala feleségül) akarattya ellen megházalodván, Feleségül vette vala, és az Udvar előttis ezért esett izetlenségbe. Ezen Feleségének halála után 3 esztendők múlva vette vala magának Feleségül edgy *Gicka* nevű megszínórozott Fejedelemnek Leányát, kivel, minden magzat nélkül,



kül, tsendes életet nem elhetvén, ezt szánszándékkal Konstantinápolyban felejtette. —

Mártiusnak 22-dikén Jénából így tudósítatunk: Ezen Hónapnak 18-dikán az itten lévő Akadémiában tanuló Magyar, és Erdély Országi Ifjak (24 Magyar Országi, 20 Erdélyi, és 2 Ausztriai-Sléciai Hazaiak) a' magok' Felséges Monárkhájoknak neve-napját, az egész Városnak nem kevés bámulására tisztelettel ülék-meg. Dél után 4-ed fél órakor a' Városon kívül lévő Hertzegi kertben öszve gyűlének; onnan edgy bizonyos házba menének, hól már mindenféle Musikák kézzen várják vala őket, és a' melly ház egész fél éjtzakáig különös pompával világosítatik vala. Ezen Jénai Akadémiában a' Magyarok ennél emlékezetesebbet nem tselekedtek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *Jelentés.*

Némelly Érdemes Uraknak kérdésekre, hogy vallyon az Ó és Új Testamentomra Mutató Táblának ki-nyomtatott exemplárjait, az Előre-fizető és Subscribáló Urak mitsoda úton és módon vehetik kezekhez? jelenti annak Ki-adója T. Szerentsi Nagy István Győri Réf. Prédikátor Úr, hogy az Exemplároknak kézhez szolgáltatathatások aránt legkisebb kétségek 's aggodások se légyen; mivel ő Kegyelmet tulajdon maga költségén fogja azokat a' pro-cent-el edgyütt, és annyi számban, a' mennyi Előre-fizetőkről, vagy pranumerálókról fog-tudósítani, az elébbeni Tudósításokban ki-jelentett Fő Tisztelendő Superintendens és T. Senior Urakhoz, nem külömben a' M. Országban lévő két fővebb Réf. Oskolákba Debretzenbe, és Patakra, és Erdélybeis a' négy fővebb Réf. Oskolákba Enyedre, Kolosvárra, M. Vásár-



Vásárhellyre, es Udvarhellyre elküldeni. Es mind ezeken a' helyyeken, mind pedig a' Tudósításban megnevezett érdemes Kollektor Uraknál olly rendelést fog tenni, hogy kiki minden költség nélkül a' maga exemplárjához hozzá juthasson. Ha pedig valaki ebben kételkednék, mind addig a' maga pénzét a' Kollektor Uraknál fenn-tartóztathatja, a' míg az exemplárt kézéhez fogja venni; tsak hogy ezen esetben nem az Előre-fizetőkhez, hanem a' Subscribálókhoz fog számlálatni. Ennek felette, minthogy már a' Manuscriptum a' fenn nevezett T. Urnak kezénél vagyon, és a' Typographussal fel ízokotálván; úgy intézik, hogy nyomtatásban 80 Árkusnál több nem fog lenni; tehát az árrais ezen Könyvnek jóval alább fog szállani, mintsem az elébbeni Tudósításban hirdettetett, mellyhez képest, a' kiket talán az előre-fizetésben vagy Subscriptióban a' tartóztatott, hogy a' Könyvek árra igen nagy fog lenni; már most bizonyosok lehetnek aránta, hogy vélekedések kívül kevés leszzen a' Könyvek nagyságához képest: minthogy a' Kiadónakis nem a' nyereségvadászás, hanem az Isten' ditsősége, és a' köz jónak elő-mozdítása edgyedül való tzélja ennek ki-adásában. Találkoznának talán ollyakis, kik tsak az O Testamentomra való részére szeretnének szert tenni meglévén már az Új Testamentomra való: az illyeneknek jelentyük, hogy ezzel 5, vagy legfeljebb 6 garast ha megtarthatnának, nem menvén többre 10 vagy 12 árkosnál az a' része; Azomban pedig, mivel az abban lévő tzikkellyeket azon edgy A-B-Ce rendibe teszszuk az O Testamentom-béliekkel, nagy könnyebbségekre fog szolgálni, hogy azon edgy ízó alatt lévő dolgot nem kell két könyvben keresni.